ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT – 2026

Vnímání průmyslových rizik v obcích – zjištění ze sběru dat

Ing. Michal Struk, Ph.D.

Masarykova univerzita

Číslo a název projektu: SS02030008 Centrum environmentálního výzkumu: Odpadové a oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost

Program: Prostředí pro život

Klíčová slova: rizikové objekty, prevence havárií, vnímaní rizik, obyvatelé a obce, komunikace

Typ příspěvku: přednáška

V České republice se nachází řada průmyslových objektů, jejichž provoz představuje různá rizika pro jejich okolí. Zatímco krizové plány a navazující opatření pro případ nehod a havárií jsou podrobně zpracovávány a pravidelně aktualizovány, dlouhodobé aktivity zaměřené na informování obyvatel žijících v blízkosti těchto objektů bývají opomíjeny, případně probíhají bez systematického přístupu. Nedostatek informací či poskytování nepřesných informací přitom mohou významně ovlivňovat vnímání těchto objektů místními obyvateli, snižovat jejich subjektivně vnímanou kvalitu života a potenciálně vést ke vzniku konfliktů.

Příspěvek představuje předběžné výsledky výzkumu zaměřeného na vnímání průmyslových objektů spadajících do působnosti zákona o prevenci závažných havárií a skládek odpadů ve vybraných obcích. Data byla získána jak od představitelů obecních samospráv, tak prostřednictvím dotazníkového šetření mezi místními obyvateli. Součástí výzkumu byl také experiment zaměřený na zjištění, jak se mění vnímání rizikovosti těchto objektů po poskytnutí základních informací o jejich provozu.

Předběžné výsledky ukazují, že místní obyvatelé vnímají tyto objekty ve většině případů spíše pozitivně a na jejich přítomnost jsou dlouhodobě zvyklí. Negativní dopady spojené s jejich provozem považují zpravidla za relativně málo významné, zatímco oceňují zejména jejich přínos pro rozpočty obcí a pro vytváření pracovních příležitostí.

Výsledky experimentu dále naznačují, že poskytnutí informací o provozu zlepšuje vnímání již známých rizikových objektů, zatímco u objektů, které obyvatelé dosud příliš neznali, se může jejich vnímání naopak zhoršit. Výzkum rovněž identifikuje preferované komunikační kanály, které mohou obce využívat k účinnějšímu informování o rizicích spojených s provozem těchto objektů. Vhodně zvolená komunikace tak může přispět ke zvýšení informovanosti obyvatel a pozitivně ovlivnit jejich celkové vnímání souvisejících rizik.